

Dr. Fonyó Antal (1919—1981)

Még most sem akarjuk elhinni, még szívünkben a döbbenet: 1981. december hó 3-án, rövid, de súlyos szenvedés után váratlanul elhunyt dr. Fonyó Antal egyetemi tanár, a Büntetőjogi és Büntető Eljárásjogi tanszék vezetője, az Állam- és Jogtudományok kandidátusa.

Oktatói tevékenységét három évtizede — 1951-ben kezdte az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának Büntetőjogi Tanszékén. Karunkon negyed évszázada dolgozott mint a Büntetőjogi, később a Büntetőjogi és Büntető Eljárásjogi Tanszék vezetője. 1958—1964-ig betöltötte a kar dékánj tisztségét.

Munkája során legjobban, szinte fanatikus odaadással az oktatás-nevelő munkát szerette. Nála az oktatás nem az egyetemi előadásokkal kezdődött és arra redukálódott, hanem jóval szélesebb körű ölelt fel. Több mint tíz évig elnöke volt a Kari FEB Bizottságnak, és már az előkészítő tanfolyamok során megkezdte pedagógusi tevékenységét. Minden cselekedetét, tettét a humánus hatotta át. Nemcsak hirdette, cselekedte is, mindig az embert kell védelmezni, az emberiséget kell gyakorolni. Nevelt, oktatói több generációt a szakmai tudáson és szeretetén túlmenően a becsületre, a tiszta erkölcsre, az egymás segítésére.

Tudományos munkássága a büntetőjogi tudományok valamennyi területére kiterjedt. Sokoldalúságát mi sem jellemzi job-

ban, hogy más, a társadalom és a természettudományok különböző területeinek legjelentősebb eredményeit is számon tartotta és kutatásaiban felhasználta. Kutatási, tudományos eredményei — többek között — a büntetőjogi kodifikációk eredményességéhez járultak hozzá, de azok hatással voltak az ország határain túl is. Ismerték és tisztelték a szocialista országokban. Nemzetközi kapcsolatai során számos külföldi konferencián, kongresszuson vett részt. Azokra tanulmányokat, referátumokat készített, ugyanakkor jelentősen közreműködött ilyen hazai konferenciák szervezésében is. Rövid 10 év alatt, vezetésével, a tanszék három nemzetközi konferenciát rendezett Szegeden. Fáradságát, a mindig is, mindig újat, jobbat akarását jól példázta — a halála előtt néhány nap-

pal megtartott — „műhelytervezet”, amelyen a tárastársak, az ország legkiválóbb büntetőjogi elméleti és gyakorlati szakemberei is részt vettek.

Társadalmi, közéleti tevékenysége ugyancsak igen széles körű volt. Éveken át számos országos, egyetemi és kari bizottság elnökeként, vagy tagjaként működött. Így — egyebek mellett — a Magyar Tudományos Akadémia, a Művelődési Minisztérium, az Igazságügyi és Belügyminisztérium bizottságaiban. Ezekben főleg a megújulás, a reformkérések iránti érdeklődés és tevékenység jellemezte. Több mint 15 éven keresztül elnöke volt a József Attila Tudományegyetemen működő Munkügyi Döntőbizottságnak. Tagja volt a Kar Tudományos Bizottságának és a Kari Acta szerkesztő bizottságának. Igen aktívan vette ki részét a végzettség szakmai-tudományos továbbképzésében is. Elnöke volt a Magyar Jogász Szövetség Büntetőjogi Szakmai Bizottságának és Csongrád megyei Szervezete Büntetőjogi Szakosztályának is.

Számos kitüntetésben és elismerésben volt része. A magas kormánykitüntéseket, az oktatás területén a kiváló munkáért való kitüntetések ismételt kiérdemelte. Ez azt is mutatja, hogy Nála nemcsak egy-egy kimagasló teljesítmény váltotta ki az elismerést, hanem a folyamatos, az egész életét végig kísérő következetes és lelkiismeretes munka.

Életművével nemcsak maradandót alkotott, de kijelölte az utat is, amelyen tanítványainak haladniuk kell.

Igyekszünk e kijelölt úton végigmenni.

MERÉNYI KÁLMÁN

Suki Béla (1930—1982)

„Amicus Plato, sed magis amica veritas.”

Hagy fordítsam meg ez egyszer a minden filozófusnak elődjéhez való attitűdjét formulázó arisztotelészi mondatot.

Szeretem az igazságot, de Platont jobban szeretem.

Mert Suki Béláról már életében sem lehetett nem-szubjektív beszélni. Hiszen szubjektív volt ő is, a szónak abban a légtöbblettel értelmében, hogy eleven, reflexív és emberi. Szeretni lehetett, vagy nem-ismerni. El-menni hozzá és nála maradni, vagy tudomást sem venni róla. Személyiségének meghatározó jegyeit olyan élő egységbe tudta ötvözni, hogy mindenki — célzva bár a részt — a teljes embert kapta.

Tanár Úr volt. A szó klasszikus értelmében az. Esménye a platonai Szókratész, aki az igazat nem választja el a jótól és a széptől, aki a dús lakomák terített asztalánál is a lélek titkos interakcióira összpontosít, aki az előírások tárgyilagos igazsága elé helyezi a megélt élet emberhez szóló bölcsességét, aki méltósággal, háborítatlan derűvel veszi tudomásul a hivatalos Athén elmarasztaló ítéletét, Tanár Úr volt. Tanítása az emberközelihozott, a letegezhető tudomány; tanításainak színtere nemcsak az

iskolapad, de a nyilvános Szeged is.

Filozófus volt. Egy régi filozófus azt írta: hogy valaki milyen filozófiát választ, attól függ, hogy milyen ember. A modern irracionális nagy alakjainak tudományos vizsgálata nála önvizsgálat is, úgyszintén a modern ember cselekvési alternatíváinak feltérképezése, Korán rájött, hogy napjaink cselekvéseinek értelmessége nem utolsó sorban attól függ, hogy mennyire építettük be világunkba a múlt kulturális örökséget, mennyire tudatos ben-nünk a tévutak tanulsága. Materializmusa nem iskolai jegyzetek távolágtartó premiszátra épült, hanem a mindenteljes élményeire. A marxizmus filozófiájának igazsága nála átgondolt következmény volt: a „fejlődés által kiteljesülő lényeg”. Tanulmányai és könyveiben ez alapján győzhette le mindig a kietkegárd-i „rezignáció lovagját” Marx Prometheusza, ezért válhatott magasabbrendűvé a heideggeri Sein zum Tode-nél a lukács-i „társadalmi lét”. Filozófus volt. Hogy nem a reguláris seregben, hogy nem fizetett zsold-dal, — egy kicsit korunk ironiája is. Hogy mégsem perlekedett sorsával; az személyisége autonómításának bizonyossága.

Béla volt. Mert Suki Bélát nemcsak az fogja minősíteni, ami szellemiségéből tanulmányok sorozatában objektíválódott, hanem az is, ami szubjektív, amit nekünk, környezetének személyes velünkletéve adott; személyiségének élő kisugárzása, angyalian naiv segíteni akarása, gyermeklelkű önzetlensége. Nem volt szent. Emberi gyarlóságoktól ő sem volt mentes. Ismerte azonban a szentség természetrajzát és asztalánál — ahol egyaránt helye volt a gimnázium tanulójának és az egyetem rektorának, a kiszendéglő felszolgálójának és az orvosprofesszornak — erre tanított minket is.

Az ő helye még nagyon sokáig üresen marad. Január végén lett volna 52 éves.

SIMON FERENC

Dr. Csiszár Imre (1935—1982)

Pár évvel ezelőtt még úgy járt közöttünk, mint eleven közikla: kemény és masszív volt, erőteljes és hatalmas, mint egy rendíthetetlen érosznak és lobogó pedagógus hittevének élő farsza.

Élete utolsó pillanatáig egész Ember volt lélekben, csak a teste nem akarta néhány éve őt szolgáltni. Ő mindig tudta, hogy mit akar és mindig állotta is, amit tudott. Élő gondolatok és rendíthetetlen akarások birkóztak benne élte utolsó pillanatáig. A fiatal középiskolai tanár, kit egyideig Makó város gimnáziuma mondhatott magáénak, hamar visszatért az Alma Materhez, hová jelesen eltöltött évek után hívta tanítani és a reformokban tevőlegesen részt venni egyetemünk Pedagógiai Tanszékére. Már egyetemi hallgató korában dacosan állott ki meggyőződése mellett, nem hajlott és nem tévódott, még csak hallgatással sem tért ki, ha színt kellett vallani. A maga pedagógiai meggyőződését, a maga politikai öntudatát nem rejtegette.

Végtelen jószágos szelidség, megértés és emberszeretet a pedagógus, az igazságért vívott

küzdelmé a kommuniztáé, az előadói szárnyalás, a tartalom a tehetség volt.

Hallgatói szerették, mert érezték, akár az előadói pulpituson, akár személyes beszélgetéskor találkoztak vele, hogy a szavak, amiket kiejtett soha nem csengtek hamisan, magát adta és nem az állás diktálta sablont, vagy koloncos kötelességet. Érezték, hogy reformszöveggel, színes gondolatok tűzétől átitott „ta-

nító” szót hozzájuk. A szelleméből pattant ki valami megmagyarázhatatlan fluidum, mely kapcsolatot tudott teremteni, fogva tartott és bővöletes áramkörébe tudta vonni hallgatóit. Mely kútból merített tudását a gyakorlati pedagógus két évtizedes tapasztalata tette még értékesebbé. Betegségében is a kandidátusi dolgozata enyhítette fájdalmát. Hívó hittel hitt a pedagógia egész Embert formáló erejében. Imádozott családját is ebben a szellemenben készítette fel az életre. Ezt hirdette kutatásaiban és számos tudományos dolgozatában, melyben szellemének kincsét tette le.

Mint kolléga, barát tudott lenni. És ezt úgy fogta fel, mint az emberi lét legnagyobb értékét, melyet minden egyéb cél fölé kell helyezni és szem előtt tartani, tudással, lélekkel, szeretettel szolgálni. Felénk is szórt gazdag lelkének, mely intuíciójának nagyszerűségét. Mindnyájan éreztük lényének etikumát.

Csiszár Imre gyönyörű szép munkát végzett, ezért élete, melyet a sorspróba szenvedésthöz árnyai élete utolján érték, mégis szép élet, nagy élet és nemes élet volt.

Emlékét tanszékünk kincsés értékének meőrizzük, mert mindenekfelett Ember volt.

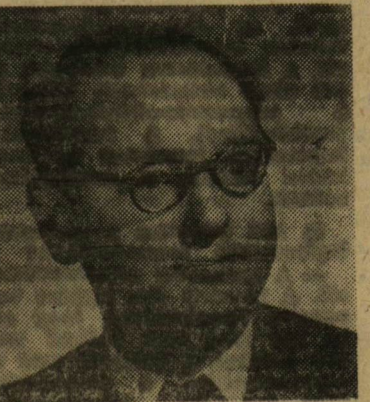
GRUBER LÁSZLÓ

Dr. Geréb György (1923—1982)

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Tanácsa, főigazgatója, munkatársai, a tanárjelöltek és hajdani tanítványai nevében búcsúzóim hosszú éveken át volt kollégáinktól, a pszichológia és a neveléstudomány kiváló művelőjéről, főiskolánk pszichológiai tanszékének tanszékvezető tanárától: Dr. Geréb Györgytől.

Tudtam, tudjuk, hogy súlyos beteg. Mégis furcsa és érthetetlen, hogy múlt időben szólhatok már csak róla, hiszen maga volt az eleven élet: lángolt, lobogott. Az önégető emberek típusából való volt. Élete utolsó percéig hitt, óriási akarattal elfoghatatlannak tűnő vitalitással dolgozott. Igaz, az élet sok-sok megpróbáltatása előtt sohasem torpant meg. Szerette hivatását, munkáját, hiszen szolgálta közös céljainkat, a közoktatás és a tanárképzés ügyét. Ezt hirdette tanítványainak, erre agitálta tanártársait, amikor a maga pedagógus-eszményét szüggertébe beléjük.

Ötgyermekes, egyszerű család tagjaként született Komáromban. 1923. június 17-én. Nehéz körül-

mények között végezte el a gimnáziumot 1942-ben, de kitűnő eredménye ellenére csak egy év múlva folytathatta tanulmányait Szegeden, a tudományegyetem latin-magyar-filozófia szakán. A háború borzalmait végig élte, de szüleit, testvéreit elvesztette. Kiváló szorgalommal végezte el az egyetemet, szerzett bölcsészdoktorátust 1947-ben. 1948-tól a Tanárképző Főiskola oktatója, majd

tanszékvezetője. Az Ifjúsági Idegrendező és Lélektani Intézetnek 1956 óta szakpszichológusa. Kandidátus (1957), majd a pszichológiai tudományok doktor (1974) után címzetes egyetemi tanár (1979), több külföldi és hazai tudományos társaság tagja. Kiemelkedő tudományos és nevelőmunkájáért, közéleti tevékenységéért többször részesült kitüntetésben (a Haza Szolgálatáért Erdemérem ezüst fokozata, az Oktatásügy Kiváló Dolgozója, a Munka Erdemrend bronz fokozata, Comenius érem). Számos könyve, tanulmánya jelent meg szakmai és közéleti tevékenységét országosan elismerték.

Dr. Geréb György mindenekelőtt tanár volt. Igényes, szigorú, kiváló tanár. Közel négy évtizeden át állt az általános iskola, a főiskola, illetve az egyetem katedrán. Mindig minden munkájában a teljességre törekedett. Egy, a hivatását szerető és nagy-szerűen értő nevelővel maradandó alkotó szakemberek lettünk most szegényebbek. Szerteágazó munkájának legfőbb eleme a tudás és a fejlődés szeretete volt, s a felelősség ifjúságunkért, népünk műveltségéért. Küzdelmes, kiváló szakmai felkészültségű tanár és tudós életének példája él tovább tanítványai munkatársai emlékezetében.

DR. VESZPRÉMI LÁSZLÓ

Dr. Turai Kálmán (1944—1982)

Fiatalon, súlyos betegség után távozott körünkől dr. Turai Kálmán, aki 1944-ben született, pedagógus szülők gyermeke. A középiskoláit kitűnő eredménnyel végezte, majd a SZOTE Általános Orvosi Karán folytatta tanulmányait. Másodéves diákként már az Élettani Intézetben dolgozott a TDK-ban, majd mint demonstrátor.

Hallgatóként írta meg az Élettani Intézet történetét, és még három pályamunkát készített. 1968-ban (cum laude) végezte el az egyetemet. Az Élettani Intézetbe került munkakörébe, ahol oktató és tudományos munkája mellett egy évig hallgatója volt a JATE vegyész szakának.

1970-ben orosz kandidátusi nyelvvizsgát tett 1972-ben labor-ismertetkből szakvizsgázott 1973 július 1. óta a SZOTE Radiológiai Klinika tanársegédje.

Tíz év egy ember életében rő-

vid idő. Turai kollégánk klinikánkon sokkal hosszabb időre voltak tervei, Rendkívüli tehetség volt, ambíciók, tervek, szorgalmas odaadó munka jellemezte azokat az éveket, melyeket velünk töltött.

Fáradságot nem ismerve kutató az új, a modern felfedező munka után. Tagja volt a Magyar Radiológusok Társaságának, a Magyar Biológusok Társaságának, valamint az MSZMP-nek. KISZ-es mozgalmi munkájáért a politikai oktatás szervezője volt klinikánkon. Csoportpatronusi tevékenységét és a klinikai oktató munkáját egyaránt lelkiismeretesen végezte. A hallgatók szerették, tisztelték. Előadói volt az asszisztensképző és továbbképző tanfolyamoknak Szeretett oktatni, példásan végezte munkáját is.

Kutató munkáit részben kémiai, sugárkémiái, sugárbiológiai és az új sugárterápiás létesítmény adminisztratív és szervezési kérdéseivel foglalkozott.

Hét közleménye, hat tudományos előadása jelent meg a témakörben. Súlyos betegsége idején is inakozott könnyeire száma reménytelenség jelentő. Hallgatónk lelkiismeretesen vállalta a feladatot, győmtető és oktató munkáját.

Ereje négy megeremtette családjának a tanárként, amit csak lehetett. Imádozott, amit csak lehetett. Szeretett volna már élni tanárként, a sors, hogy olyan embert vitt el, aki a tehetségével, a tudásával, a szeretetével, a munkájával gazdag, megértő családát átitott.

Emlékét meőrizzük!